

SOCIAL OMSORG SOC

Utredare

Jenny Lindfors

ÄLDRENÄMNDEN

2025-05-22

Återrapportering av uppdrag att överväga rekrytering av kommunalt anställd läkare

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar att godkänna återrapporteringen av övervägande om kommunalt anställd läkare, en så kallad läkarstrateg utan patientansvar.

Sammanfattning

Ärendet är en återrapportering av uppdrag i verksamhetsplan 2023, *Politisk inriktning för Täby kommun under mandatperioden 2023–2026*, beslutad i kommunfullmäktige den 28 november 2022 § 220. Uppdraget återfanns under rubriken äldreomsorg och formulerades ”rekrytering av en kommunalt anställd läkare, en så kallad läkarstrateg utan patientansvar, ska övervägas”.

Kommunalt anställd läkare har övervägts genom en kartläggning av nuläge, analys av behov och erfarenheter från andra kommuner. Betänkande av *Utredningen om stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård*, (SOU 2024:72) har beaktats och vägts in i bedömningen.

Sammantaget visar övervägandet att det fungerar bra som det ser ut idag med tillgången till läkare på särskilt boende för äldre och kommunen har en god samverkan med regionen kring detta. Det finns inga erfarenheter från andra kommuner i Stockholm som visar att det skulle vara en fungerande modell med att anställa en läkare i kommunen. Statliga utredningar och särskilt den senaste, *Utredningen om stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård*, visar tydligt på att regionens grundläggande ansvar för läkarmedverkan ska kvarstå oinskränkt.

Ärendet

Rekrytering av en kommunalt anställd läkare, en så kallad läkarstrateg utan patientansvar har övervägts enligt uppdraget under rubrik äldreomsorg i *Politisk inriktning för Täby kommun under mandatperioden 2023–2026*, beslutad i kommunfullmäktige den 28 november 2022 § 220. Uppdraget har utretts genom kartläggning av nuläge och analys av behov, erfarenheter från andra kommuner har vägts in. Betänkande av *Utredningen om stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård* har också beaktats och vägts in i bedömningen.

Nuläge Täby kommun

Inom socialnämnden och äldre- och vårdnämnden finns två medicinskt ansvariga sjuksköterskor, så kallad MAS. Enligt 11 kap 4 § Hälso- och sjukvårdslag (2017:30) ska det finnas en sjuksköterska som ska planera och utveckla kommunens hälso- och sjukvård. Det finns krav upp till sjuksköterskenivå men inte krav på att kommunen ska ha en läkare eller tillgång till läkarkompetens inom kommunal regi. I föreliggande övervägande görs bedömningen att MAS har den kompetens som krävs för att uppnå god kvalitet i kommunens hälso- och sjukvård på en strategisk nivå.

En viktig aspekt i övervägandet om kommunalt anställd läkare är att det i Stockholms län är regionen som är ansvarig för läkare på särskilt boende för äldre. Det råder ingen läkarbrist i Stockholm eller Täby varför det inte är några problem med tillgången till läkare på särskilt boende för äldre, det finns tillgång dygnet runt och läkarna bedöms ta sitt ansvar för de boende.

Täby kommun har samverkansöverenskommelser med läkarorganisationer gällande läkarmedverkan på särskilt boende för äldre där det sker en tät samverkan och uppföljningar av MAS minst en gång per år. Samverkansöverenskommelserna reglerar ansvar och samverkan. Det framgår av hälso- och sjukvårdslagen att regionen ska sluta avtal med kommuner gällande läkarmedverkan på särskilda boenden för äldre samt dagverksamheter för äldre. Regelbundna möten mellan aktuella läkarorganisationer och MAS genomförs för att bland annat diskutera samverkansfrågor.

Erfarenheter från andra kommuner

Stockholms stad anställde en läkarstrateg hösten 2021, läkaren slutade dock i förtid och man fann ingen nytta med rollen. Ytterligare ett par kommuner har provat att anställa läkarstrateger men inga utvärderingar eller erfarenheter har

sammanställts. I Stockholms län är det endast Stockholms stad som har provat att ha en läkarstrateg.

Utredningen om stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård

Regeringen beslutade den 22 juni 2023 att tillsätta en särskild utredare med uppdraget att analysera och lämna förslag som stärker kommunernas möjligheter att säkra tillgången till läkare i kommunal hälso- och sjukvård. Syftet med utredningen var att stärka den medicinska kompetensen i kommunal hälso- och sjukvård. Utredningen överlämnade betänkandet *Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård* till regeringen i november 2024.

Av utredningen framgår att ansvaret för den kommunala hälso- och sjukvården i grunden ligger på kommunerna, men det ansvaret omfattar inte sådan hälso- och sjukvård som ges av läkare. Det är i stället regionerna som är ansvariga för att patienterna i kommunal hälso- och sjukvård får tillgång till läkarvård. Detta innebär att kommun och region måste samverka för att patienterna ska få hela den vård som de har rätt till.

Utredningens grundläggande bedömning är att den största potentialen till en bättre och mer välfungerande läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård finns i att stärka de befintliga strukturerna för samverkan mellan region och kommun. Att genomföra stora organisatoriska förändringar eller inleda en generell översyn av huvudmannaskapet för läkarinsatser i kommunal hälso- och sjukvård anser utredarna inte vara ändamålsenligt. Regionens grundläggande ansvar för läkarmedverkan ska kvarstå oinskränkt och regionerna kommer även framöver ha det fullständiga huvudmannaansvaret för läkarinsatser i kommunal hälso- och sjukvård. Betänkandet bereds nu inom Regeringskansliet.

Slutsatser

Sammantaget visar övervägandet att det fungerar bra som det ser ut idag med tillgången till läkare på särskilt boende för äldre och att kommunen har en god samverkan med regionen kring detta. Det finns inga erfarenheter från andra kommuner i Stockholm som visar att det skulle vara en fungerande modell att anställa en läkare i kommunen. Statliga utredningar och särskilt den senaste, *Utredningen om stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård*, visar tydligt på att regionens grundläggande ansvar för läkarmedverkan ska kvarstå oinskränkt.

Ekonomiska överväganden

Förslaget innebär inte några ekonomiska konsekvenser.

Claes Lagergren
Socialchef

Sara Eriksson
Stabschef

Expedieras

Claes Lagergren, socialchef

Jenny Lindfors, utredare